

מיומנו של מדריך טיסה

ברבות השנים, ועם ניסיוני ההולך ומצטבר, החלטתי להביא מבחר אמירות, ציטוטים ואנקדוטות שקרוב לוודאי - יעלו חיוך על שפתותיכם.

אני יכול להבטיח לכם, שכל הכתוב למטה, נכון אחד לאחד, כך קרה ו/או נאמר בזמן אמת...לא נגענו....
אני קורא ומזמין את גולשי האתר להביא ולשתף אותנו בדברים משעשעים שקרו לכם בתא הטייס, ומבטיח, שכל דבר ראוי, יפורסם.

אחרי טיסת ניווט מוצלחת עם חניכה נחמדה ומיוחדת במינה, אנחנו מכבים מנוע בשדה התעופה מחנייים, ואז היא שואלת:

חניכה: תגיד, מה זה מיהור פיגור?

אני: המדריך ממחר והחניך מפגר!

אני וידידה אישית שהגיעה לטיסת כיף ליום הולדתה, מייד עם הנחיתה, תוך כדי ריצת הנחיתה על המסלול, ולפני ההאטה והפנוי.

אני: סוזי, פתחי את החלון, תוציאי את היד, ותאותתי שאנחנו פונים שמאלה.

סוזי: פותחת את החלון, מוציאה את ידה ומאותת, לכל צחוקן המתגלגל של חברותיה מאחור!

אני וחניך חדש מבני המיעוטים, אחרי עצירה ברחבת החניה, ולפני עגינת המטוס.

אני: מצביע בידי על סד עצירה (צ'וק) צבוע חדש שהיה בקרבת המטוס ומבקש מהחניך להביא אותו על מנת לעגן את גלגל המטוס.

חניך: הולך ומביא.

אני: רואה בקרבת מקום עוד סד עצירה, אבל כזה מצ'וקמק שאיננו צבוע יפה, ואומר לחניך:

תביא גם את "הזיפת" ההוא, ומצביע לכיוון הסד המצ'וקמק.

חניך: הולך להביא את מה שביקשתי.

אני: בינתיים קושר את המטוס עם חבל.

חניך: חוזר אחרי כדקה ארוכה מאוד עם גוש זפת.

אני: שוּוּ הַדָּא ? מה הבאת לי?

חניך: מה שביקשתי, זיפת... (זיפת בערבית = זֶפֶת)

אני: נחנק מצחוק.

אני ואותו חניך מבני המיעוטים באוויר.

אני: אם תמשיך לעשות פניות כאלו, אז "ראחת עלינה פלסטין"

חניך: "פלסטין מן-זמן ראחת עלינה"

אני ואותו חניך מבני המיעוטים בשיעור פניות באזור האימונים.

אני: תפנה ימינה

חניך: פונה שמאלה

אני: לא מעיר לו, ולאחר כמה שניות אומר לו, תפנה שמאלה

חניך: פונה ימינה

אני: תגיד לי, איפה אתה גר בארץ?

חניך: אום אל פאחם

אני: אני לא יודע איך זה באום אל פאחם, אבל בוא נסכם שמעל נתניה, ימינה זה שם

ושמאלה זה שם (כמובן שאני מצביע לכיוונים הרלוונטיים)

חניך: בחייאת אללה, גם באום אל פאחם זה אותו דבר.....

אני וחניך בשיעור הקפות, אחרי כ-13 גיחות.

החניך מתחיל את ההסעה, ואיננו לוחץ על המעצורים לבדיקת בלמים

אני: למה אתה לא בודק בלמים?

חניך: יש לי נעליים חדשות.

אני ואותו חניך, באותו יום, תוך כדי ביצוע אחת ההקפות.

החניך מפעיל את המקזז ללא כל צורך

אני: מה אתה רוצה מהמקזז?

חניך: ברח לי.

אני: בגיל 45 ובורח לך?? בפעם הבאה אני אביא איתי טיטולים לשיעור.

אני וחניך בתרגילי הקפות. החניך באופן סיסטמתי, במהלך כל הפינל מוציא את לשונו החוצה. כל נגיעה על המסלול, היא נגיעה עם שלושה גלגלים במקרה הטוב.
לי כמדריך, לא נעים להעיר לחניך על לשונו היוצאת החוצה בכל פינל, ומצידי, שלשונו תהיה כל היום בחוץ, אבל שינחת כמו שצריך.

אחרי כמה הקפות עם נגיעות בשלושה גלגלים, אני מנסה את השיטה הבאה, כשאנחנו מיוצבים בתחילת הפינל.

אני: אתה יודע שמשקל ואיזון הם חלק מאוד דומיננטי מהטיסה עצמה?

חניך: בוודאי

אני: יש לך מושג למה אנחנו נוגעים כל הזמן במסלול עם שלושה גלגלים במקום עם שניים?

חניך: הלוואי וידעתי

אני: אתה יודע שזה יכול להיות בגלל מרכז כובד קידמי מידי ?

חניך: אני יודע

אני: תנסה בשבירת הגלישה הקרובה, להכניס את הלשון לתוך הפה, ותראה איך שבאופן

אוטומטי מרכז הכובד של המטוס ינוע לאחור, ותראה איזה נחיתה יפה תהיה לך.

חניך: המום והלום רעם, מכניס בפתאומיות את לשונו לתוך הפה, מושך את הסטיק לאחור, וראה זה פלא, נגיעת המטוס על המסלול הייתה מושלמת.

אני וחניכה – עולה חדשה, כ-3 חודשים בישראל, נמצאים לפני התיישרות למסלול.

חניכה: CHH מבקשת להתקשר למסלול

פקח: לאן את רוצה להתקשר?

חניכה: למסלול

פקח: תתקשרי למסלול, מה את רוצה ממני?

אני ואותה חניכה – עולה חדשה, כ-3 חודשים בישראל, נמצאים בחדר התדריכים אחרי ביצוע טיסה. אני רואה שהחניכה קצרת רוח,

ואני שואל אותה:

אני: עוד לא סיימנו, לאן את ממהרת?

חניכה: אני צריכה לעשות כביסה לאוטו שלי

אני: מה את צריכה?

חניכה: לעשות כביסה לאוטו שלי

אני: את מוכנה להסביר לי באנגלית, מה את רוצה בדיוק לעשות?

חניכה: I NEED TO WASH MY CAR, WHAT IS NOT UNDERSTOOD HERE?

לפני כמה שנים, הייתה בישראל קבוצת פירחי טיס ממדינה מסויימת באפריקה. היות וכולם היו דוברי אנגלית, לא הותר להם לבצע אימוני הקפות בשדה התעופה בהרצליה (בגין השפה) ועל כן, לקחנו אותם לביצוע אימוני ההקפות לשדה התעופה ערד.

היות ובערד אין מגדל פיקוח, אנחנו, מדריכי הטיסה ניהלנו את ההקפה מן האוויר, ועל כל מדריך הייתה מוטלת האחריות לדווח על מיקומו בהקפה.

אני וחברי המדריכים + חניכי הטיסה, מצאנו עצמנו מקיפים בערד מהבוקר ועד לחשכה עניין מייגע אני חייב לומר, אז מידי פעם, החלפנו בינינו כל מיני בדיחות, על מנת להפיג את השעמום.

באחת ההקפות, כשהיינו בצלע "עם הרוח למסלול 08", ביקשתי מהחניך, שכאשר נגיע לפיינל, ולקראת הנגיעה על המסלול, הוא ידווח בעברית – CGB נוגע.

המטוס נמצא בתחילת הפיינל למסלול 08

חניך: CHARLY GOLF BRAVO NOGEA

מדריכת טיסה - עם חניך אחר בצלע "עם הרוח": במה אתה נוגע?

חניך: (אחרי שקיבל הנחיות מפורטות ממני כמובן, ומבלי להבין דבר וחצי דבר עונה בעברית רהוטה):

CHARLY GOLF BRAVO NOGEA BAZAIN SHELY

כל המרחב מתפוצץ מצחוק, עד כדי כך, שהבקרה הצבאית שהאזינה לתדר המנחת בערד השתוללה בקשר מרוב צחוק והשתנקות,

כל המטוסים שהיו בהקפה, מבצעים נחיתה עם עצירה מלאה, על מנת להירגע. סיפור אמיתי, מילה במילה – לא נגענו.

בשולי הסיפור: הצוערים האפריקאים שלא הבינו דבר וחצי דבר מכל ההמולה והצחוק ההיסטרי של כל המדריכים, ביקשו להבין מה קרה שם.

הבטחתי להם שאת הסיפור אספר להם בתום הקורס, לאחר טכס הענקת כנפי הטייס שלהם.

אני חייב לציין שביום הטכס שכחתי לגמרי מהעניין, אולם אחד מהצוערים הזכיר לי שאני חייב להם סיפור. ביקשתי ממנו לכנס בצד את כל הצוערים. באולם היו כ-150 מוזמנים רמי מעלה, ביניהם שר ההגנה האפריקאי, מפקד חיל האוויר שלהם ואשת נשיאם, ועוד גנרלים ישראלים שבאו לטכס.

התרחקנו לפינה צדדית כדי לא לפגום באווירה הרצינית והמכובדת, וסיפרתי להם את הסיפור....

מה אני אגיד לכם? תארו לכם 15 צוערים בתוך אולם משתוללים מצחוק, תופסים את הבטן, וכל באי הטכס מסתובבים אליהם, ולא מבינים מה קורה.....

כידוע, לכל מטוס אזרחי במדינה, יש אות קריאה. ולמי מהקוראים שאין מושג בתעופה, אזי אסביר, שאות הקריאה של המטוס = למספר הרישוי שלו (נניח) ולדוגמא: 4X-CHH 4X-CDJ 4X-DAV וכו'.

למטוסים הצבאיים במדינת ישראל, נותנים כינויים המתעדכנים מידי תקופה כגון:

"נסיכה" "ארגמן" "מלך" "בְּטָחַת" "דוכיפת" "אדמירל" וכו' וכו' – על פי יד הדמיון של המחשב הממציא את השמות.

בחודש ינואר 2004, אני וחניך טיסה יוצאים לטיסת לילה לתרגול הקפות בשדה דב.

אני והחניך נמצאים באמצע "עם הרוח" למסלול 03 - עם מטוס בעל אות קריאה CHH, הליקופטר צבאי בעל אות הקריאה "נסיכה" נמצא מאחורי (מצפון לדרום) בגובה 400 רגל, כשהיעד הכללי שלו, חציית שדה דב לכיוון כללי דרום, ומולי, בתנועה נגדית, מטוס צבאי בעל אות הקריאה "בְּטָחַת", בגובה 1,200 רגל, כשהיעד שלו – נחיתה בשדה דב.

אני והחניך מתקדמים בינתיים לסוף עם הרוח, כשהתנועה הנגדית "בְּטָחַת" חולפת אותנו, ומתכוננת לנחיתה בשדה דב, אני והחניך בפניה שמאלה ל"בסיס" ול"פיינל".

בינתיים, התנועה שהייתה מאחורינו, (הליקופטר הנקרא "נסיכה" – בגובה 400 רגל) הופכת להיות מבחינתנו תנועה נגדית, המתכנסת מתחתנו.

פקח שדה דב: "בְּטָחַת" מיקומך?

"בְּטָחַת": פיינל קצר

פקח שדה דב: CHH מיקומך?

אני: CHH מעל הנסיכה ומאחורי התחת.

פקח שדה דב: פורץ בצחוק ואומר "אני מקווה שאתה נהנה".

אני: "מה זה נהנה? התחת עשה לי את היום!"

אני וחניך בעמדה, לפני בדיקות לפני התיישרות על המסלול, החניך מבצע בדיקת צ'ק ג'ירו.

אני: תבדוק את הכיוון במצפן הג'ירו

חניך: בדקתי

אני: תבדוק היטב עוד פעם

חניך: בדקתי מצויין

אני: אז למה המצפן המגנטי מראה כיוון 290, והמצפן הג'ירוסקופי מראה כיוון 310?

חניך: קופץ כנשור נחש ואומר: יוסי, תאמין לי, עשיתי ביד ולא יצא לי.....

ביום חמישי 18.2.2005 בשעה 08:30 לערך, אני וחניך שלי (הקפות) מניעים ומתחילים להסיע לעמדת המתנה של מסלול 11 (בהרצליה כמובן) לפנינו עוצר מטוס מסוג c-152 לפני המגדל, על מנת שהמדריך ירד, ושהחניך ימשיך לטיסת סולו.

אני רואה את המדריך יורד מהמטוס, שמתחיל לפסוע לכיוון המגדל. אני משפשף את עיני על מנת לוודא שאני לא הוזה, ושאני רואה את מי שאני חושב שאני רואה (הכוונה למדריך כמובן) ולא מאמין. אינני רוצה לנקוב בשלב זה בשמות, אולם אני מבטיח שבסופו של דבר תדעו את שמו.

המטוס שלפני מתחיל להסיע לעמדת ההתיישרות, ואני שם לב שהמטוס עם 30 מעלות מדפים מטה. בשלב זה אני מחליט לא להתערב, ולראות מה יקרה.

המטוס (עם הסוליסט כמובן) מבקש להתיישר, הוא מקבל "רשאי להתיישר".

המטוס עולה על המסלול עם 30 מעלות מדפים כאמור. אני מרים את האצבע ל-PTT על מנת להזהיר את הסוליסט. לפני שאני מצליח לגעת ב-PTT אני שומע את המדריך שישב במגדל קורא: CHS תרים את המדפים ל-10 מעלות.

החניך משיב: תודה, מרים ל-10 מעלות. (יכול להיות שאני טועה באות הקריאה, אבל זה כרגע ממש לא חשוב) פקח המגדל: CHS רשאי להמריא להקפה.

חניך: רשאי להמריא, וממריא.

החניך שלי מבקש להתיישר, ומקבל את האישור בהסתייגות - "אנא המתן לפני המראה".

CHS מתחיל את הפניה לצולבת, ואני רואה שהמטוס מבצע פניה חדה מידי, ומתחיל להפסיד גובה. המדריך שלו מהמגדל: "CHS, יישר את הכנפיים, יישר את הכנפיים".

החניך: אני מנסה אבל לא יכול"

מה אגיד לכם, הרגשתי שנתפסת לי הבטן, ועקבתי בחרדה עמוקה אחרי המתרחש.

המדריך במגדל: "CHS, יישר את הכנפיים, טפס חזרה לגובה, ותפתח מעט את ההקפה צפונה"

חניך" אוקי"

החניך נכנס לתחילת "עם הרוח" ואני קיבלתי רשות המראה.

באמצע עם הרוח אני אומר לחניך שלי, "שמע, העסק הזה לא מוצא חן בעיני, תטיס את המטוס, ואני עוקב אחרי המתרחש"

אני וחניכי בתחילת הבסיס, והסוליסט נכנס לפיינל.

המדריך במגדל: CHS תגביר מהירות

חניך: מגביר מהירות

המדריך: עכשיו זה נראה טוב, תמשיך כך.

החניך מגיע לשבירת הגלישה, ואני שומע בקשר..

מדריך: "סגור מצערת, סגור מצערת"

החניך איננו עונה, לא סוגר מצערת, וממשיך בגובה של מטר מעל המסלול, וכבר מגיע בערך אל מול המגדל
מדריך: CHS לך סביב

החניך, איננו עונה, אולם לפתע נוגע במסלול.

המדריך: סגור מנוע ותעצור, אוקי, כוון לאמצע ותעצור.

החניך עוצר בסוף המסלול, ואני באנחת רווחה על שנפש יהודייה ניצלה, מודה לאלוהים על כי יש גם מזל
בחיים. אבל האמת היא, שביני לבין עצמי אני חושב על ה"מדריך" (שמתם לב למרכאות) ששלח את
הסוליסט.

בינתיים, אני מבצע עם חניכי טץ' אנד גו, וקורא במכשיר הקשר ל"מדריך" שיתקשר אלי בעוד כחצי שעה.
אחרי גמר הטיסה שלי עם חניכי, אנחנו יושבים לתחקיר במרפסת של מונאייר, ולפתע אני רואה את
ה"מדריך" מתקרב אלינו עם מכוניתו.

עזבתי את החניך, הלכתי לכיוון ה"מדריך" ושאלתי אותו "תגיד אתה מטומטם? אתה רוצה להיכנס לבית
סוהר?"

כאן ברצוני להבהיר לפני המשך הסיפור, ש"המדריך" הינו טייס ידוע ומפורסם בהרצליה, נמצא בקורס
מדר"ט, אולם עדין לא סיים את הקורס, ובוודאי שאיננו יכול לשלוח סוליסט.

ה"מדריך" מסתכל אלי, מגלגל את עיניו ואומר לי " תראה, למדריך שלי לא היה זמן, והוא ביקש ממני לשלוח
את הסוליסט, ולהשגיח עליו"

אבל הוא ממשיך ואומר לי "יוסי, כל הכבוד שאתה שומר עלי".

אני: "תגיד, אתה מטומטם או שאתה עושה את עצמך, מה, אתה רוצה להיכנס לבית הסוהר"? אתה יודע
שהכנסת אותי לוויברציות על הקרקע?
ה"מדריך" נתן לי את תשובתו - אני חייב לומר, תשובה שבאלפית השנייה הרגיעה אותי, ואז התחלתי לצחוק.
כמובן שאמרתי ל"מדריך" שהוא בן..... בגלל ההרגשה שהוא נתן לי, ודרך אגב, הבנתי מאוחר יותר שאני
לא הייתי היחידי במרחב שקיבל חררה מהמקרה.

רוצים לדעת מה קרה?

ה"מדריך" אופיר בביש מכנפים, עלם חמודות, שעל פי דעתי יגיע רחוק בעולם התעופה, ונמצא כרגע
בשלב הסופיים של קורס מדר"ט - אומר לי תירגע, החניך היה שאול אבני (המדריך שלו) הוא שיחק את
הסוליסט, ואני את המדריך מהמגדל.....

הערה בעניין אופיר בביש ז"ל

אופיר בביש ז"ל שהיה עלם חמודות, מדריך טיסה, בוחן טיסה מטעם רת"א וטייס בחסד נפטר באופן פתאומי
מדום לב בתאריך 27.2.2022. פטירתו הייתה בהלם את כל עולם התעופה. יהי זכרו ברוך.